

1990-05-17

Skötselplan
för naturreservatet

LÅDNA

Värmdö kommun

Tillhör länsstyrelsens beslut
11.1211-1205-88

INNEHÅLLSFÖRTECKNING		Sid
	Förord	3
	Översiktskarta	4
I	ALLMÄN BESKRIVNING	5
1.	ADMINISTRATIVA DATA	5
2.	GRUND FÖR BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER	5
3.	ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN	5
3.1	Naturbeskrivning	5
3.2	Markanvändning	6
3.3	Tillgänglighet	6
3.4	Anordningar för friluftslivet	7
II	PLANDEL	8
4.	DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN	8
4.1	Övergripande mål	8
4.2	Skötsel av åkermarken	8
4.3	Skötsel av skogsmarken	9
4.4	Skötsel av byggnader	9
4.5	Skötsel av vattenområdet	10
5.	ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV	10
5.1	Övergripande mål	10
5.2	Tillgänglighet, kommunikationer	10
5.3	Information, skyltar, folder	10
5.4	Renhållning	10
5.5	Utmärkning av reservatets gräns	10
6.	TILLSYN	11
7.	DOKUMENTATION	11
8.	FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN	11
8.1	Ekonomisk utredning	11
8.2	Finansieringsplan	11

Förord

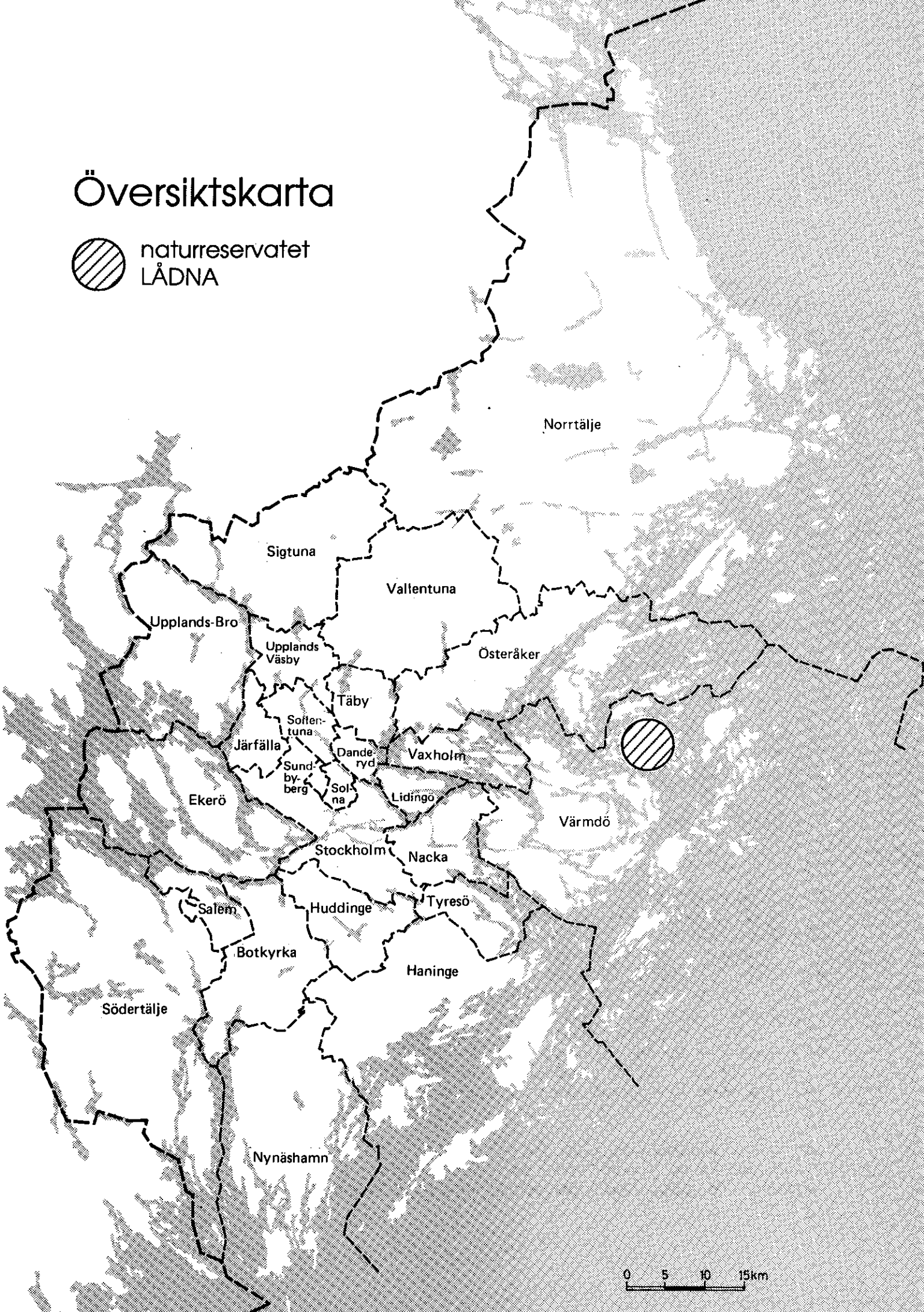
Föreliggande skötselplan har utarbetats av Skärgårdsstiftelsen i samråd med länsstyrelsen i Stockholms län. Planen har utarbetats under november månad 1988.

Skötselplanen består av två delar, en allmän beskrivning som redovisar nuvarande förhållanden, och en plandel som redovisar framtida disposition och skötsel av mark och vatten inom reservatet.

Planen är översiktlig. Inom cirka tre år kommer skötselplanen och reservatsbeslutet för det intilliggande befintliga naturreservatet Hjälmö-Träskö-Storö att revideras. I samband därmed kommer skötselplanen för Lådna naturreservat att göras mera detaljerad och länsstyrelsen kommer att föreslå en sammanslagning av det närliggande reservatet. Även kartmaterial kommer då att biläggas till skötselplanen.

Översiktskarta

 naturreservatet
LÅDNA

I ALLMÄN BESKRIVNING

1. ADMINISTRATIVA DATA

Namn	Naturreservatet Lådna
Kommun	Värmdö
Beslutsdatum	1990-05-17
Läge	Reservatet ligger i Stockholms mellersta skärgård cirka 40 km öster om Stockholms centrum.
Kartblad	Ekonomiska kartan blad nr 109 82 och 109 83. Topografiska kartan blad nr 10J NV (Värmdö)
Area	ca 320 ha (land- och vattenarea)
Landarea	ca 220 ha
Fastighet	Del av Lådna 3:200
Markägare	Stiftelsen Stockholms Skärgård
Naturvårdsförvaltare	Stiftelsen Stockholms Skärgård
Servitut, nyttjanderätter, ledningsrätter etc	Ett flertal nyttjanderätter finns. Dessa och servitut m m förvaras på Skärgårdsstiftelsens kansli, Skeppsholmen.

2. GRUND FÖR BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER

Se reservatsbeslutet.

3. ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

3.1 Naturbeskrivning

Naturreservatet omfattar större delen av öarna Lådna och Lådnaön samt de mindre öarna Äspan och Yttra Lövskäret. Dessa öar ligger delvis intill det område som utgör Hjälmo-Träskö-Storö naturreservat. Lådnas centrala delar utgörs av ett äldre, småskaligt jordbrukslandskap med små till medelstora åkrar och betesmarker. Jordbruksmarken hävdas delvis fortfarande och strukturen på de öppna markerna är småskaliga med välhävdade bryn mot intilliggande skog. Jordbruksmarken på Lådnaön är idag inte hävdad. Vissa delar slutade att brukas för mer än 50 år sedan medan öns centrala öppna mark, cirka 5 hektar stor, har betats i sen tid. Även inne i tät skog finns spår av gammal åker och betesmark.

Skogen på Lådna och Lådnaön är ung till medelålders och är en typisk "skött skärgårdsskog" med stort inslag av hällmarken. Endast två mindre slutavverkningsytor finns idag. Skogsbruket

har som regel bedrivits som blädnings-skogsbruk i liten skala. Vissa partier, ganska svårtillgängliga delar, uppvisar natur-skogsliknande skog. Främst finns sådan opåverkad skog på Åspan, de yttre uddarna på Lådnaön, nämligen Horsslängen och vid Kalkkobben.

På Lådnaön finns en gammal åker som för länge sedan växte igen och utgörs idag av ett tätt alkärr. I anslutning till detta finns en botanisk rik ekbacke.

Lådnaområdet är ett välfrekventerat område för friluftslivet med flera fina naturhamnar, några med fina sandbottnar för bad. Till Lådna kan man även komma med Vaxholmsbåt vilket gör området tillgängligt även för icke båtägare.

Djurlivet på Lådna utgörs av en stark rådjursstam. Fågellivet är rikt tack vare det varierade småskaliga landskapet. Även sjöfågellivet är rikt med ejder, småskrake, skäggdopping, vigg m fl arter.

Hela området ingår i ett större område som är av riksintresse för både friluftsliv och naturvård. I länsstyrelsens naturvårdsprogram är området med undantag för Lådna klassat som mycket högt naturvärde (Klass II).

3.2 Markanvändning

Skogsmarken

På Lådna och Lådnaön har ett småskaligt skogsbruk bedrivits. Vissa mera svårtillgängliga delar uppvisar en relativt orörd skog. På Åspan har endast ett mycket begränsat skogsbruk bedrivits. På Lådna finns två lite större slutavverkningsytor.

Jordbruksmarken

De flesta öppna marker på Lådna brukas som jordbruksmark med stråsödsodling och betesdrift. De öppna markerna på Lådnaön har inte brukats de senaste åren. För de flesta icke brukade markerna har dock igenväxningen inte gått särskilt långt. Jordbruksmarken karaktäriseras av småskalighet.

Jakt

Jakt bedrivs främst som rådjursjakt och sjöfågeljakt.

Fiske

Visst fiske bedrivs av de på ön bofasta.

3.3 Tillgänglighet

Hela området är tillgängligt. Huvudön kan nås med reguljär Vaxholmsbåt från Stockholm. De övriga delarna av området kan nås med egen båt.

3.4 Anordningar för friluftslivet

Inom reservatet finns en sopmaja som sköts av Värmdö kommun. I det angränsande naturreservatet Hjälmö-Träskö-Storö finns ett antal sopmajor. På Lådna finns affär.

II PLANDEL

4. DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

4.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med områdets skötsel skall vara att genom ett småskaligt skogsbruk och ett småskaligt äldre jordbruk vårda ett omväxlande och attraktivt skärgårdslandskap samt att befrämja en art- och individrik flora och fauna. Målet skall också vara att värna om och tillvarata friluftslivets intressen. Områdets kulturhistoriska värden skall beaktas. Vissa delar av skogsmarken skall lämnas för fri vegetationsutveckling.

4.2 Skötsel av jordbruksmarken

Mål

De öppna markerna skall hävdas genom åkerbruk och/eller slåtter och bete.

Riktlinjer

Markerna skall skötas från Oppgården på Lådna. Inriktningen på driften skall ligga på betesdrift med tyngdpunkten lagd på nötkreatur.

Åkermarken kan vid behov gödslas. Användning av kemiska bekämpningsmedel skall i möjligaste mån begränsas. Spridning av gödsel och bekämpningsmedel skall ske så att angränsande marker inte påverkas av medlen.

Skogsbrynen mellan öppen mark och skogsmark skall hållas röjda så att de bildar en successiv övergång mellan skogsmark och öppen mark. Det är viktigt att sörja för god ljusstillgång på den öppna marken. Bärande träd och buskar skall sparas liksom enstaka stora solitära lövträd även i denna brynzon. Detta för att tillgodose djurlivets krav på lämpliga biotoper. Skogsbrynens djup skall vara 1/2 till 1 trädhöjd. Vid gödsling får gödselmedel inte spridas i diken och brynzonen.

Diken skall rensas och hållas öppna. Träd och buskar som växer i diken skall tas bort.

Små åkerbitar liksom små åkerflikar skall brukas och ska inte tas bort ur jordbruksdriften.

Bete kan bedrivas även som skogsbete.

De öppna marker som skall brukas kommer att redovisas utförligt i den mera detaljerade skötselplan som kommer att utarbetas senare.

4.3 Skötsel av skogsmarken

Mål

Skogen skall skötas genom ett småskaligt naturvårdsinriktat skärgårdsskogsbruk med undantag från ön Åspan och ett område på norra delen av Lådnaön där inget skogsbruk skall bedrivas. Områden som lämnas för fri utveckling framgår av kartan till reservatsbeslutet (bilaga 1).

Riktlinjer

Skogsskötseln skall ske genom ett småskaligt skogsbruk. Det skall inriktas på olikåldrighet och variation. Den typ av skogsbruk som var vanlig under självhushållningens tid, dvs blädningsskogsbruk, gallring och plockhuggning skall användas.

Ytor som slutavverkas begränsas till 0,25 - 0,5 hektar. Fröträd skall lämnas och tillåtas växa in i de nya bestånden. Självföryngring skall eftersträvas men om sådan inte lyckas inom cirka fem år efter avverkning, kan hjälpplantering ske. Sådan plantering skall ske med inhemska arter.

Hällmarker, berg, branter mot vatten, kärr och myrar undantas helt från avverkningar. Stora ungskogsgroper lämnas kvar vid huggning för att växa in i det nya beståndet. Eventuellt uppkomna markskador i samband med virkestransporter skall lagas. Främmande trädslag får inte planteras in. Skogsgödsling och kemiska bekämpningsmedel får ej användas. Skogsbete får förekomma.

Stigar och stränder skall hållas fria från vindfällen och avverkningsavfall. Gamla grova träd, företrädesvis tall, skall lämnas som presumtiva boträd för rovfågel. Även torrakor skall lämnas till hålbyggande fåglar. Andelen lövträd skall hållas hög.

Ornitologisk uppföljning under en 3 årsperiod från planens fastställensedatum skall ske på Horsslängen. Under denna period får inga avverkningar ske. Slutlig ställning till områdets skötsel tas därefter.

4.4 Skötsel av byggnader

Oppgården skall utgöra bas för reservatets jordbruk. Oppgårdens byggnader skall rustas upp. Ett av de två bostadshusen skall användas som arrendatorsbostad, det andra exempelvis som fritidsbostad. Ladugård, loge och övriga uthus skall användas för kreatursskötseln och skall rustas upp. Några ytterligare byggnader kan behöva uppföras för gårdens drift. En brunn kommer att borraras vid ladugården samt en vid bostadshuset. Ekonomibyggnaderna på Lådnaön skall bibehållas och rustas upp. Behovet av de befintliga båthusen skall närmare undersökas varvid upprustning alternativt rivning skall diskuteras.

För friluftslivet kan eventuellt en bastu komma att uppföras någonstans inom reservatet.

Vid de mest besökta naturhamnarna kommer ett mindre antal sopmajor att uppföras.

Inom reservatet finns ett stort antal nyttjanderätter och servitut. Dessa finns tillgängliga hos Skärgårdsstiftelsen, Skeppsholmen. Jordbruket inom reservatet kommer att arrenderas ut till boende på ön.

4.5 Skötsel av vattenområdet

Några bojar, bryggor eller angringsanordningar etc skall inte iordningställas för båtlivet.

Fisket kan komma att arrenderas ut. Fiske med handredskap är tillåtet.

5. ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

5.1 Övergripande mål

Reservatet skall disponeras i sitt naturliga skick utan större anläggningar för friluftslivet. Ett mindre antal sopmajor kommer att anläggas. Tillgång till färskvatten och telefon kan komma att finnas inom reservatet. Eventuellt kan en bastu uppföras för friluftslivet.

5.2 Tillgänglighet, kommunikationer

Reservatet är tillgängligt i sin helhet. Lådna kan nås med reguljär Vaxholmsbåt. I övrigt kan reservatets öar nås med egen båt.

5.3 Information, skyltar, folder

Information om reservatet skall finnas dels på reservatsskyltar och informationstavlor dels i en reservatsfolder samt i Skärgårdsstiftelsens broschyr "Pärlor i Stockholms Skärgård". Ovanstående informationsmaterial kommer att tas fram när Lådna naturreservat läggs samman med det intilliggande reservatet. En provisorisk informationsskylt skall dock utarbetas och sättas upp inför säsongen 1990. Tillgängliga trycksaker skall finnas i informationslådor inom reservatet.

5.4 Renhållning

Ett mindre antal sopmajor kommer att finnas inom reservatet. Tillsynsmannen för reservatet skall sköta dessa. Latrin kommer att komposteras på platsen och soporna transporteras bort.

5.5 Utmärkning av naturreservatets gräns

Reservatets gräns skall märkas ut enligt svensk standard (SIS 13 15 22) och enligt naturvårdsverkets anvisningar. De gränser som gränser till annat naturreservat skall inte märkas ut.

6. TILLSYN

Tillsynen av reservatet skall ske genom tillsynsmannen för naturreservatet Hjälmö-Träskö-Storö, Anders Ljungström. Denne disponerar egna båtar vilka han mot ersättning använder vid tillsynen och skötseln av sopmajorna. Båtarna är utrustade med VHF-telefon, NMT-telefon, radar, sjukvårdsutrustning, brandsläckningsutrustning och räddningsflotte.

För tillsynsmannen skall upprättas instruktion.

7. DOKUMENTATION

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera utförda åtgärder genom att ange:

- * utförd åtgärd
- * resultat av betesdriften, antal djur, betesperiod
- * tidpunkt för åtgärdens utförande
- * ungefärliga kostnader
- * finansiering
- * eventuella intäkter
- * notering om åtgärdens effekt, t ex betesintensitet, förändringar i floran etc.

Denna dokumentation skall utgöra underlag vid en revidering av skötselplanen.

8. FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

8.1 Ekonomisk utredning (undantas från fastställelse)

Åtgärder	1989	Årligen 1990-1995
Upprustning av byggnader	275 000	275 000
Upprustning av jordbruksmarken	50 000	50 000
Skogsvård	25 000	25 000
Renhållning	50 000	50 000
S U M M A	400 000	400 000

8.2 Finansieringsplan

Skärgårdsstiftelsen bekostar naturvårdsförvaltningen såsom upprustning av byggnader och jordbruket, vegetationsvård, skogsvård och renhållning.

Ett visst statligt bidrag kan erhållas för istandsättningsåtgärder.

Staten genom Vårdanslaget bekostar informationsskyltar och viss del av utmärkningen av reservatets gräns.